

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST.

Szentkirályi-utca 28b sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (8 krajczár) fizetendő.

Egyel. hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 22. — negyed oldal ... kor. 8. —
fél oldal ... .. 16. — nyolcad oldal ... 4. —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A kath. tanítók Országos Bizottságának ülése.

Minden évben augusztus hóban összeül a katolikus tanítók Országos Bizottsága, hogy a katolikus tanügy munkásaihoz méltó módon eredményes és üdvös munkát végezzen a katolikus népoktatás, a nemzeti kultúra javára. És valóban öröm látni, tapasztalni, hogy évről-évre miképpen izmosodik tekintélyben és kihatásban, mily nagy méretekben fokozódik a magyar katolikus tanítóság e hivatott képviselőjének működése. A magyar katolikus népoktatásnak igazi bástyája ez a testület. És most, midőn elnöke, dr. Steinberger Ferencz apát-kanonok, mint a központi szeminárium rektora a fővárosba, tehát a központba teszi át lakását, még az aggályoskedő lelkeket is éltetheti a remény, hogy Országos Bizottságunk és annak Kath. Tanügyi Tanácsa már a közel jövőben leküzdí az akadályokat, nehézségeket is, melyek eddigelé talán korlátozták hathatós munkásságának intenzívebb érvényesülését.

Különben az a szorgos munka, mit a katolikus Tanügyi Tanács a lefolyt évben kifejtett és az Országos Bizottságnak folyó hó 19-én tartott impozáns gyűlése csak erőt és lelkesedést önthet minden katolikus tanférfiúba, kinek szívét a keresztény magyar nemzeti nevelés eszméje hevíti, kinek lelkében Krisztus, mint a nevelők eszménye él.

A katolikus tanítók Országos Bizottságának üléséről adjuk a következőket:

A fontos munka megkezdése előtt reggel 8 órakor a Jézus szent Szíve templomában dr. Steinberger Ferencz apátkanonok, szemináriumi rektor tartotta a «Veni Sancte»-t.

Mután Isten áldását kikérte a tanítóság, a Szent-István-Társulat dísztermében kezdetét vette az ülés.

A gyűlésen jelen volt: dr. Steinberger Ferencz apát-kanonok, elnök, Ember Károly v. elnök,

Dreiszigler Ferencz titkár, Számborovszky Rezső e. titkár, Guzsvenitz Vilmos, Haller József, Kersch Ferencz, Klinda Károly, dr. Bundala János, Keményfi K. Dániel, Bertalan Vincze, Gereley József, dr. Kovács Károly, Kis Szölgvény Péter, Györffy János, Petrovácz Gyula, Urbányi József, Pígall József, Ivanits Lajos, Stampay János és Sándor, Jankovics János, Czike Imre, Grentzner Antal, Fr. Czirián Alajos, Donesiák Irén, Urbányi Etel, Vaezulik Ida, Stumpf Ilonka, Miklovics Pál, Dunay János, Számord Ignác, Szokoly István, Mondik Endre, Laczszik Gyula, Hájós Mihály, Majanovicz Tivadar, Gyürky A. stb.

Dr. Steinberger Ferencz, az Országos Bizottság elnöke nagyszabású s a szívek mélyéig ható megemlékezést tartott XIII. Leoról. A szép beszédet a jövő számban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Az országos bizottság a beszédet nagy lelkesedéssel fogadta s az indítványt, hogy XIII. Leo pápa emlékének országos ünnepély rendeztessék, teljes egészében magáévá tette.

Ugyancsak az elnök indítványára küldöttség ment Vaszary Kolos bíboros hercegprimáshoz a katolikus tanítóság hódolatát bemutatni. Ő főmagassága kegyelmesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a kath. tanítók erkölcsi és anyagi érdekeit továbbra is atyai gondjaiba fogadja.

Bertalan Vincze az elnöki indítvánnyal kapcsolatban azt ajánlja, hogy az ünnepélyvel kapcsolatban hívassék össze kongresszus, mely alkalommal a katolikus iskolák önállóságát vesélyeztető mozgalmakkal szemben óvást emelne a katolikus tanítóság, valamint kimondaná, hogy fizetésrendezés tekintetében nincs különbség felekezeti és állami tanító között.

Az elnök nem tartja ez összevonást alkalmasnak, a tanács esetleg majd fog gondoskodni kongresszus összehívásáról annak idején.

Ember Károly v. elnök az orsz. bizottság nevében határos szavakban üdvözli dr. Steinberger F. elnököt, azon alkalomból, hogy a király Ő fel-

sege a központi szeminárium rektorává a legkegyelmesebben kinevezte őt. E körülmény azért is öröm a kath. tanítóságra, mert az elnök a központban fog lakni, s így a kath. Tanügyi Tanács és Orsz. Bizottság működése a jövőben csak fokozódni fog.

Dreiszigler Ferencz kaloesai tanítóképző tanár, a tanterv-revizio kérdésének előadója válaszolva a revizio nyolcz éves történetét, elérkezettnek látja az időt, hogy ez a kérdés véglegessé váljék. Annál is inkább, mert nem új tanterv készül; esupán a régi tanterv keretében 25 év alatt kifejlődött előnyök rögzítettnek és általánosítottak a javaslatban. Főérdeme e munkálatnak az osztatlan (egytanítós) iskolák problémájának megoldása.

Ez után jelzi, hogy július 7-én tartott tanácsülés az 1896-ban kiadott javaslat kettős tantervét s annak általános beosztását meghagyva, alapelveit is magáévá tette: a jelenlegi munkálat arra törekszik, hogy a mai igények kisebb kiválmáinak is mindenben megfeleljen a javaslat, tehát, hogy teljesen színvonalon álljon.

A tanácsból kiküldött tantervi bizottság tagjaitól hozzá küldött javaslatokat, észrevételeket összevetvén, a következő irányelvek vezették egységesítő munkájában, mely irányelveket a 18-án tartott tanácsülés részletes tárgyalás után magáévá tevén, most mint a Tanács javaslatát terjeszti a bizottság elé:

1. Csupán a legszükségesebb módosításokra tetetnek a javaslatok. 2. Az egész munkálat egyszerűen és röviden fogalmaztatott, hogy minél szabatasabb és félreérthetetlenül világos legyen. 3. Az egész munkálat, a mennyire csak lehetett, mindenben a magyar katolikus pedagógiai irodalomra alapítottatott. 4. A mostani munkálkodás is a katolikus tanügy mai állapotára helyezkedik, mint alapra, úgy azonban, hogy a terv megvalósítása haladást jelentsen. 5. Az anyag tulsgós részletezése kerültetett. Mert az egyszerű utját széghetné több tárgynál a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodásnak, másrészt lenyügözné a tanterv keretében való továbbfejlődést.

A munkálat általános szerkezete és beosztása megmarad. Csupán az változik, hogy az osztott iskolák terve, mint egyszerűbb jön előre s ezt követi az osztatlan iskolák tervezete.

A részletekben: *a)* megszabta előadó a katolikus iskolák általános célját; *b)* a beszéd- és értelemgyakorlatok a nyelvoktatás tárgyai közül kivettek; *c)* a magyar nyelv tárgyai ily rendben következnek: olvasás, nyelvtan, írás, fogalmazás; *d)* az írás és fogalmazás részletes anyagot kapott; *e)* a többi tárgy lényeges változást nem szenvedett.

Ezután teszi meg javaslatát: 1. Ezt a munkálatot a bizottság fogadja el. 2. A kézimunka-oktatás terve, szakzerű bírálat után a tervezetbe illesztessék. 3. Előadó egységesen fogalmazza meg a munkálatot. 4. A kész munkálatot a kodifikáló-bizottság elé viszi, a hol véglegessé teszik. 5. A kész munkálatot a nmlts. püspökök elé ter-

jeszti jóváhagyás végett. 6. A módszeres utasítások a tantervjavaslat jóváhagyása után vétetnek munkálatba.

(Folytatjuk.)

A második keresztény-szociális kurzus.

Sok embernek óhaja, vágya teljesült, kik a haza sorsán komolyan aggódnak, a keresztény-szociális kurzus létesítésével. A Katolikus Körök Országos Szövetsége ennél hasznosabb munkát nem is végezhetett volna; mert ezáltal a cél-tudatos keresztény tevékenységet mind nagyobb terén gyakorlati alapra helyezi. A szociál-demokrácia rohamosan terjed s úgy befészkel magát a nép szívébe, mint kullancs a borjú bundájába. Mennyit rombolnak, azt leírni nem lehet, de a nép között forgó ember lépten-nyomon tapasztalhatja, azért ma már lehetetlen egyszerűen napirendre térni fölöttük: *védekeznünk kell minden téren a pusztító sáska-had ellen.* Hogyan és mint, arra megadták e kurzusok az útmutatást, melyek igen szépen sikerültek. Csak azon óhajt fejezem ki, hogy a jövőben a Katolikus Tanügyi Tanács közreműködését is kérje ki a Szövetség nagyérdemű elnöksége.

Most pedig a magyar katolikus tanítók hála-telt szívével hajtják meg zászlójukat a Katolikus Körök Országos Szövetsége elnöksége előtt. Különösen annak lelke, a szociális-kurzus fáradhatatlan tevékenységű, nemes szívé elnöke, dr. *Giesswein* Sándor apát-kanonok, a Szent-István-Társulat alelnöke előtt, ki páratlan jó-akarattal viseltetett a tanítóság iránt és kiváló türelemmel vezette a kurzusokat.

A kurzusokon a nép vezetői közül: papok, tanítók, mintegy *hatszáz*an jöttek össze, hogy tanuljanak, s a tanultakat a nép között a gyakorlati életben megvalósítván, a magyar nép boldogulását előmozdítsák. Kívánjuk is, hogy azt a nagy lelkesedést, melyet jó tanítóink itt szereztek, azt mindenkor tartsák is meg: dolgozzanak, tanuljanak, *törődjenek a nép bajával*, munkájokon az Isten áldása nem fog elmaradni.

A kurzusról, melyen dr. *Steinberger* Ferencz a Kath. Tanítók Országos Bizottságának elnöke, szemináriumi rektor, *Ember* Károly világi elnöke is részt vett, bővebb tudósítást hozunk alább.

A megnyitó beszédet dr. *Giesswein* Sándor kiváló szónoki lendülettel mondta, nagy lelkesedést keltve a hallgatóságban. A remek beszéd főgondolatmenetét a következőben adjuk.

Jézus nevében kezdi beszédét, a ki minden igaz szabadságnak, valódi testvériségnek és lehető egyenlőségnek forrása. S ha látjuk e földi élet sokféle visszasságait, sőt esetleg az igazságnak égbekiáltó elnyomatását, ne vegyünk ajkainkra átkozódó szavakat, hanem a krisztusi szeretet zászlaja alatt küzdve akarjuk az igazságosság győzelmét biztosítani.

A szociáldemokraták kifakadásai undorral töltik el az embert. Talán ez az a híres Prokrusztesz-

agy, a melyben a szociáldemokrácia mindenkit egyenlővé akar tenni? Nekünk nem kell az *ő egyenlőségük*, mert ez *mindenkit tönkre tesz*, csak nemely középszerűségeket kimél meg. *Mi harmóniát akarunk, nem monotóniát*. A harmóniát a szeretet elveinek érvényesítésével akarjuk elérni.

Az Egyház soha sem állítja egymással szembe az osztályokat, hanem kiegyenlíti a köztük felmerült ellentéteket, megteremti köztük az igazi szolidaritást, úgy, hogy az egyik a másiknak hasznára válik. Brunetiére mondta 1901-ben Genfben, hogy a keresztény társadalom az, a mely a szolidaritás elvét minden téren alkalmazza. S hol találunk ennek eklatánsabb megnyilvánulására, mint az első keresztények életében, a kereszties hadjáratok történetében, vagy a ezéhek alakulásában. Minél szilárdabb a katolikus meggyőződés, annál szilárdabb a hit és annál erősebb kapcsolatot fűzi össze a szíveket közös testvériségbe.

Ellenben az osztályharc megakadályozza és eredménytelené teszi az egységes munkát és «minden maga ellen meghasonolt ország elpusztul». Azért nekünk nemcsak mint keresztényeknek, hanem mint hazafiaknak is kötelességünk a meghasonlás okait eltávolítani, a szociális bajokat orvosolni.

Munka kell a népnek, nem pedig hangzatos ígéretek, a mikben a szociáldemokrácia kimerül. Mi nem ígérünk utópiákat, de a krisztusi szeretet varázsával teremthetünk olyan jólétet, a melyet az Istenbe helyezett megelégedettség tesz tökéletessé.

A dicső emlékü nagy pápa hatalmas szava nagy lendületet adott mindenfelé a keresztény szociálistizmusnak. Az érdeklődés, a melylyel a katolikus vezérférfiak a keresztény szociális kurzusokat kísérik, azt mutatja, hogy már nálunk is kezd meggyőződéssé válni, hogy a kereszténység és a szociális akció nem ellentétes fogalmak.

A katolikus egyház multjában nem hiányoznak a szociális akció heroikus alakjai, mint paulai szent Vincze, szent Fülöp, assisi szent Ferencz, magyarországi szent Erzsébet s köztük méltán foglal helyet a mi szent István királyunk. Mert ha ők ezt az elnevezést: keresztény szociális akció, nem is ismerték, mi volt egyéb az ő működésök, például szent István működése, a ki a szabadság és jólét alapköveit lerakta. Az ő szelleme honoljon most közöttünk és az ő szelleme által várjuk, hogy az Isten megáldja a magyart jó kedvvel, bőséggel, erős hittel és dicsőséggel.

E nagyszabású beszédet nagy tetszéssel, viharos éljenzéssel fogadta a hallgatóság. *Irénus.*

(Folytatása következik.)

A kath. tanítóképzők tanterve.

(Folytatás.)

Azoknak, kik az állami tanterv mellett való állásfoglalásukat nem tartották szükségesnek okadatolni, nincs más megjegyezni valóm, mint az,

hogy a kath. képzők tantervének ügye van annyira fontos dolog, hogy vele foglalkozni érdemes és a Kath. Tanügyi Tanács van olyan tekintélyes tanügyi tényező, hogy javaslata komoly figyelmet érdemel még azok részéről is, a kik talán nincsenek vele egy nézetben, de a kik az állami tantervtől való eltérést azért ellenzik, mert a tanítóképzés egységét elkerülhetetlen szükségnek tartják, azok ne vesszék szemük elől azt, hogy az állam és az állami mindenhatóság hívei is épen ezt az egységet akarják és annak szükségét hangsúlyozzák, de egészen más végkövetkeztetéssel, mint az egység katolikus hívei. Az állami tanárok törekvése, úgy hiszem, mindenki előtt ismeretes, a tanügyi kormány fölfogására pedig irányadók a hivatalos nyilatkozatok. Ezen nyilatkozatok szerint pedig a tanügyi kormány is azt reméli, hogy az állami tanítóképzők tanulmányi rendjének a felekezeti képzőkbe való behozatala által «a magyar nemzeti szellemben való nevelés és egységes képzés és képesítés céljához mind közelebb és közelebb» jut. Ezt mondja maga a közoktatási kormány az 1902. évi jelentésének 30. lapján. Ha tehát kimutatja nekem valaki, hogy a közoktatási kormány ezen fölfogás mellett a kath. tanítóképzés és képesítés szabadságát vallja ideáljának, akkor leteszem a fegyvert és megadom magamat. De ezt, úgy hiszem, senki sem gondolja, épen azért az egység szép és magasztos elvét nem tartom elég nyomós oknak arra nézve, hogy fölhagyjunk minden olyan törekvéssel, mely a maga lábán állni és járni tudó kath. tanügypolitika megteremtésére irányul. Ha ez az egység, m. t. Tanügyi Tanács, csak a magyar nemzeti szellemben való nevelés egységét foglalná magában, én volnék az első, ki az állami tervet örömmel üdvözölném, de midőn látom, hogy az egység alatt tulajdonképen az állami képesítés eszméje lappang, akkor, tekintve a szabadságra éhes liberális állam mindenhatósági törekvéseit, katolikus szempontból mindig félek ettől az egységtől, a míg csak az állam oly messze távolodik a kath. fölfogástól, mint jelenleg, vagy előreláthatólag a jövőben. A nemzeti szellem egységét magam is óhajtom és az állami tantervnel hathatósabban kidomborítva látom a Tanügyi Tanács javaslatában, de ennél többet is akarok, akarom t. i. a kath. szellem érvényesülésének szabadságát is azoknak a fiatal tanítóknak a nevelésében, a kik hivatva lesznek valaha az egységes és nagy keresztény Magyarország megteremtésén dolgozni.

Guzsvenitz Vilmos.

(Folytatása következik.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Fölvételi hirdetés. A nagyváradai róm. kath. püspöki kisdévodónóképző intézet I. osztályába az 1903/4. tanévre 40 növendék vétetik föl. Fölvételt oly leányok nyernek, kik 14-ik életévüket betöltötték, egészséges, ép testalkatúak, tiszta hang és jó zenei hallással bírnak, a polgári leányiskola IV. osztályát sikeresen bevégezték, vagy a megfelelő tantárgyakból (magyar, számtan, történelem, földrajz, természetrajz, természettan, szépírás,

rajz és kézimunka) fylveteli vizsgálatot tesznek. A beiratás szeptember 1-től 7-ig tart az intézet helyiségében. A szükséges okiratok: keresztlevél, a legutóbbi tanévről szerzett iskolai bizonyítvány, orvosi és második védhímlőoltási bizonyítvány; ha legutóbbi tanévben iskolába nem jártak, erkölcsi bizonyítvány. Tandij egész évre 16 kor. Szeptember 8-án tartatik a «Veni Sancte», mely után megkezdődnek a rendes előadások. Teljes ellátást nyerveknek a növendékek 32 korona havi fizetés mellett az óvjáros, irgalmas nővérek intézetében, hova azonban kizárólag csak római és görög katolikus növendékek lehetnek felvéve.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívás. A rozsnyó-egyházmezejéi róm. kath. tanító-egyesület XXI-ik évi rendes közgyűlését Salgótarjánban folyó 1903. évi augusztus 31-én és szeptember 1-6 napjain tartjuk meg, a mire az egyesület minden rendű t. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az elnökség. **Tárgysorozat:** **Ertekezések:** A tizedes törtek szerzése és osztása mintalecke alakjában kidolgozva. Milyen kell az iskolai életet berendezni, hogy az mindenben a gyakorlati életet szolgálja? Miként kell a természetrajz ásványtanú részét kezelni, hogy annak a növendékek egykor a gyakorlati életben hasznát vehessék? **Vitatételek:** A róm. kath. felekezeti tanítók fizetésügye. A phonómika kérdése. Az ifjúsági egyesületek tervezésének megbeszélése. — **Elnöki, főjegyzői, főpénztárosi, főkönyvtárosi és segélyegyesületi főpénztárosi jelentések. A szakbizottságok jelentései. Az 1903. évi költségvetés megállapítása. Indítványok tárgyalása. Tisztulítás. A gyűlés berekesztése.**

VEGYESEK.

A kath. iskolai hatóságok szives figyelmébe. A nmélt. püspöki kar magas rendelete értelmében a magyarországi róm. kath. és gör. kath. iskolákban csak azok a tankönyvek használhatók, melyek a Szent-István-Társulat kiadásában jelentek meg, vagy általa approbálva a hivatalos Jegyzékbe fel vannak véve. Tekintettel arra, hogy a nem engedélyezett tankönyvek alkalmazása úgy tűnnék fel, mint e magas rendelet ignorálása: tisztelettel kérjük a főt. esperes, plébános-igazgató és t. tanító urakat, hogy csakis a Szent-István-Társulat Jegyzékébe felvett iskolai könyveket vegyék a jövő tanévben használatba s h. megrendeléseiket, a mennyiben tehetik, a Társulat kiadóhivatalához (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) intézzék. *A Szent-István-Társulat Igazgatósága.*

A kath. iskola védelme. Kaloosa jótékony, nemes-szívű érseke, *Csáska György dr.* ismét egy példa arra, hogy a magyar püspöki kar mily nemes szívvél, főpásztori gondnal istapolja a keresztény szellemű nemzeti nevelést. Így a szabadkai zárdai leányiskola kibővítésére 3600 koronát, a zombori érseki óvónőképzőintézet bővítésére 10.000 koronát, összesen 48.600 koronát áldozott sajátjából a nevelés oltárára.

Az Eötvös-alap gyűlése. Az Eötvös-alap tanítói segélyalap f. hó 18-án tartotta Ujvári Béla elnöke alatt gyűlést. Jelentették, hogy a tagok száma hétezerre szaporodott és az alap céljaira néhai Gaal Ferencz tank. igazgató 10 ezer koronát hagyományozott. A Tanítók Házába felvettek 120 egyetemi és főiskolai tanulót.

Ertesítés. Tisztelettel tudatjuk a magyar kath. tanítósággal és a főtisztt. lelkész karral, hogy a herezegrimás ő főmagassága által engedélyezett Rómába való zárándoklatunk meg lesz tartva, kérjük, hogy abba minél

többen jelentkezni sziveskedjenek. Magyarok legyenek az első az új pápa X. Pius előtt.

Ötvenöt éves tanítói jubileum. Szinte lángoló és perzselő volt a szeretet tüze, mely augusztus 15-én Lébény-Szent-Miklós község szívéét eltöltötte. E napon ülte ugyanis meg a nevezett községnek főtanítója, idősb Kollerits Ferencz szerető tanítványainak környezetében, nép-tanítói pályájának ötvenöt, okleveles tanítóságának ötven s főtanítói állásának ugyanezen községben egyfolytában eltöltött negyvenkettő évfordulóját. A szerény, de fekkolt lelkesedéssel kitartóan fárado kántortanító katolikus hitének rendíthetetlen és nyílt herezosa, a drága magyar hazának önzetlen fia s mindkettőnek határozottan jellemes s becsületes munkása volt. Egész generációt nevelt s oktatótt, lelkenek egész tartalmát öntvén az ifjú nemzedékbe. Összejöttek e napon azok a tanítványok is szép számmal, kik széles e hazában különböző pályán működve a tőle kapott eszméktől lelkesítve s vezetettve szorgalmak szentegyházunkat s a magyar hazánkat. E tanítványok díszes emléktárgyakat ajánlottak föl Mesterüknek. Az ünnep hálaadó szentmisével kezdődött, melyet az ünnepelt főtanítónak egyik tanítványa, Vargha Dönjén dr., eziszterezita rendű főgimnáziumi tanár mutatótt be az Urnak. Ezután az izléssel díszített iskolába vonult a nap hőse. Itt először is a község esperes-plébánosa: Lacza Gyula üdvözölte. Emelkedett beszéde közben fölolvasta Széchenyi Miklós gróf megyéspüspöknek a főtanítóhoz intézett üdvözlő iratát s az ünnepeltnek igazgató tanítótóvó történt kinevezetését, továbbá a «Magyar-Ovár és vidéke római katolikus tanító-egyesület»-ének kartársi köszöntő levelét. Ezek után Both Ferencz dr. kegyesrendi tanár szép beszédben mondott az ünnepelt férfinak köszönetet azon odaadó és önzetlen fáradozásért, melyvel tanítványai közül oly sokakat a tudományos pályának is megnyert. Majd a község bírása: Hegedűs György beszélt s a község részéről hála jeléül életfogytiglan tartó évi 100 korona összeget ajánlott föl az ünnepelt főtanítónak. Végre Henecz László Aurél kapuczinus rendű növendék-pap mondott sikerült alkalmi szavakat. Délben a plébános vendégszerető asztala köré gyűltek az ünnepelő családtagok, szép számú tanítványok s mások. Délután pedig és este az ünnepelt főtanító családja látta vendégekkül a hálás tanítványokat. A nagyszámmal beérkezett üdvözlő táviratok és köszöntő levelek közül kiemeljük Óshgyi József megyei alispánét, Kulcszki Ernő györmegyei tanfelügyelőt, Edelenyi Mihály főgimnáziumi tanárét, Békeffy Kálmán plébánosét stb. stb.

Kérem a jubilaris Emlékkönyv megtartóihoz. A magyar kath. tanítók jubilaris kongresszusának «Emlékkönyv»-t még az elmúlt évben megküldtük azon lelkes tanfériaknak, kikről föltételeztük, hogy a Tanügyi Tanács vállalatát támogatni fogják. Ajánlott keresztkötés alatt tettük postára, hogy a címzeithez biztosan eljuthassanak. Igen szépen kérjük, úgy az egyházi, mint a világi tanfériákat, hogy a kik ezen «Emlékkönyv»-et megtartották, az érte járó 2 korona, azaz kettő korona összeget most már a forduló postán megküldeni sziveskedjenek, hogy az eredményvel elszámolhassunk s az «Emlékkönyv»-tulajdonosok névsorát nyilvánosan közölhessük. Megjegyezzük, hogy jelen kérelmünk nem egykét, hanem közel kettőszáz hátralékoshoz szól. A 2 azaz kettő korona összeget kérjük: Számborovszky Rezső elnöki titkárhoz, Nagyvárad, Lukács-György-u. 845. sz. a. küldeni. Hazafias tisztelettel *Ember Károly* világi elnök, *Számborovszky Rezső* elnöki titkár.

A kath. tanítói segélyalap gyűlése. A kath. tanítók országos Segélyalapjának központi bizottsága f. hó 25-én tartja közgyűlését dr. Walter Gyula prelátnak-kanonok elnöke alatt a budapesti központi papnevelő intézet dísztermében. A közgyűlésre értesülésünk szerint igen sok egyházmegye küldött képviselőt.

Adomány. Zimándy Ignác kiérdemült plébános, szentszéki ülnök 500 koronát adományozott a Szent-Imre főiskolai konviktus céljaira.

Halálczás. Szijj Ferencz nyugalmazott balatonujlaki tanító e hó 5-én Kéthelyen meghalt. Sirjánál Csucsay Pál kéthelyi plébános emlékezett meg az elhunyt ötvenéves tanítói érdemeiről.

Szerkesztői üzenetek.

M. J. Kiszedve közlésre vár. Köszönet. — R. D. Folyamodjék illetékes egyházi hatósága útján. Pályázat nem volt közzétéve már évek óta, így bármikor beadhatja kérvényét. — M. S. A jelentkezést tudomásul vették. — P. J. Arra a kérdésre, hogy a kath. tanítók orsz. segélyalapja központi bizottsága mikor tartja közgyűlését, ezidő szerint még nem válaszolhatunk, mert a meghívás még nem jelent meg. — J. F. Egyházhatósági rendelet jelent meg a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak hasonló célú rendelete alapján. — V. J. Pusztán helyszüke miatt. — Sz. I. Az ily természetű mozgalom, melynek sikeréhez a kath. kántortanítók tekintélye is kötvé van, mint hivatalos lap, csak oly mértékben szorgalmazhatjuk, a mint azt eddig tettük. A szép eszme megtestesítésére kérjük föl a kath. tanügyi tanácsot. — Sz. R. Közzétettük. — K. R. Irtunk a folyamodó érdekében. — H. M. A honosítás szükséges. A lemondás csak formalitás. Kegyelem útján az eddigi szolgálati évek beszámítását is megnyerheti. — G. A. Beérkezett. Közzétettük. — Sz. E. Forduljon közelebbi tájékozás végett a budapesti áll. polg. tanítóképző igazgatóságához, Budapest I., Krisztinaváros, Győri-út.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK

Esztergomi érseki megye.

A **szokolóci** (Nyitra megye) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 27-ikéig* pályázat hirdettek. Javadalma közepesben: 1 1/2 hold 230 □ öl urasági deputátum földhen; 2 darab szarvasmarhalegeltetési jog; 300 darab rőzse, párbér alapítványok után összesen 800 korona. Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, pince, istálló, 6 és házikertből áll. A folyamodványok az iskolaszékre ezimeze, *Fehérváry Kálmán* esperes, Hrádek per Váglyhely küldendők. 352 2-2

A **komáromvárosi** róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés: a községi pénztárból évi 600 kor., államsegély 200 kor., butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége: az I. és II. osztályt, az ismétlőket oktatni és a kántorságban segédkezni. Oklevéllel felszerelt kérvények *augusztus 30-ig* a kis-komáromi plébániahivatalhoz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 399 1-1

A **felli** kántortanítói állásra pályázat hirdettek *szeptember 15-ig*. Fizetés: 13 magyar hold 1051 □ öl szántóföld a házikerttel, 541 kor. 44 fill. 27 pozs. mérő rozs, 94 kor. 40 fill. párbér, stólából 200 kor. Offertóriumok 12 kor., miséktől 50 kor., templomtól 10 kor. Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló. Kötelessége: minden nap orgonálni, harangozásról gondoskodni, hétköznapi egyházi szolgálatot végezni. Az állás okt. 1-én elfoglalandó. A kérvények *főt. Leszky Sándor* esperes-plébános úrhoz Nagymagyarra küldendők. 391 1-1

A **Sopornyára** tanítónő kerestetik. Fizetés 600 korona és lakás. 392 1-1

A **Asványra** (Győr megye) okl. róm. kath. férfitanító kerestetik. Javadalma: 800 korona államsegéllyel egy butorozott szoba ágynemű nélkül. Megválasztott a kántornalban segédkezni köteles. Határidő: *aug. 30. Iskolaszék.* 393 1-1

Pozsonymegyei **Bohunicz** kath. népiskolájának ujonnan szervezett államsegélyes, 800 korona, másodtanítói állomásra *augusztus 28-iki* határidővel pályázat hirdettek. Butorozott szoba, tűzifa. Betöltendő szept. 1-én. Kérvények a bohuniczi plébániahivatalhoz küldendők. 394 1-1

Gyula (Komárom megye) nagyközség róm. kath. iskolaszéke *aug. 29-ig* pályázatot hirdet osztálytanítói állo-

másokra. Javadalmazás 800 korona, butorozott lakás, fűtésre 400 kéve rőzse. 396 1-1

Garam-szent-benedeki róm. kath. iskolánál önálló tanítói állásra *szept. 6-ig* pályázat hirdettek. Tannyelv magyar. Fizetése: községi pénztárból 300, kántortól el-látási váltás 306 korona és két öl fa. ismétlősök után 14. államsegély 152 korona. Tanítói ház: két szoba, konyha, kamra, kerttel. Pályázatok *dr. Haiczl Kálmán* plébánoshoz küldendők. 400 2-1

Endrefalva (Nógrádm.) róm. kath. népiskolához másodtanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetés: községi pénztárból 600 kor. Államsegélyből 152 kor. Két öl kemény tűzifa, butorozott szoba. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Fölszerelt kérvények *augusztus 31-ig* ahirotthoz küldendők. Endrefalva (u. p. Nagy-Szécsény), 1903 augusztus 17. *Boda Gábor* esperes-plébános, iskolaszéki elnök. 402 1-1

Bucsány (Nyitra) mtanítói állomásra *aug. 31-ig* pályázat hirdettek. Fizetés 800 korona, butorozott szoba fűtéssel. Pályázati oklevél és egyéb bizonyítványok az iskolaszéki elnök úrhoz küldendő. Tannyelv: magyar, tót. 419 1-1

Császtököczon (Nyitra) róm. kath. népiskolánál önálló tanítói állomás. Járandósága: évi 600 korona havi előleges részletekben, ismétlők oktatásáért 30 kor., 8 m. tűzifa, lakás és kis kert. Pályázhatnak nótanítók is. Folyamodványok *szeptember 10-ig* a plébániai hivatalhoz Lesztére küldendők. 421 1-1

Kis-Lévárd (Pozsonym.) kath. népiskolája mellé osztálytanító kerestetik v. tanítónő. Tannyelv tót. Javadalmazás: 800 korona és lakás legszükségesebb butorral. — Kérvényeket oklevél és bizonyítványmásolatokkal fűl-szerelve *augusztus 28-ig* elfogad *Szűcsy Géza* plébános, iskolaszéki elnök. 414 1-1

Sándorfán tanítói állás betöltendő, fizetése 600 kor., 8 méter tűzifa és kiszolgáltatás. *Iskolaszék.* 417 1-1

Keszegfalvai tanítói állásra mult számunkban közölt pályázat ezennel visszavonatik. *Iskolaszéki elnök.*

Nyergesújfalu (Esztergom) községbe *szept. 1-re* római katolikus okl. osztálytanító kerestetik. Fizetése: községtől 600 korona havi előleges részletekben, 122 kor. államsegély, vasárnapi iskolásoktól fejenként 80 fillér, 4 köbméter fa és butorozott szoba. Kérvények *aug. 30-ig* *Pelezer Lipót* esperes úrhoz küldendők Doroghra. 428 1-1

Egri érseki megye.

Borsód-Szent-Istvánra nőtelen okl. kántortanító-segéd kerestetik. Jövedelme: mosáson, ágyneműn, világitáson kívül teljes ellátás, egy butorozott szoba, havi 50 kor. Az állás szeptember 5-re elfoglalandó. Kötelessége az egész kántorságot, a IV—VI. fiúosztályt az ismétlőt, laiskolát, az iskolaszék jegyzőkönyvét önállóan vezetni. Fizetését 1904 június 30-ig huzza, ha állásában megmarad. Mindennemű okmányok *augusztus 28-ig* be-terjesztendők az iskolaszék elnökségéhez. *Kozma János* plébános. 397 1-1

A **hont-besenyődi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása a díjlevél szerint 306 frt 40 kr. a mely azonban természetben jóval több és 270 kor. államsegély. Pályázati határidő: *augusztus 29.* Pályázók kérvényeiket *dr. Ghimesy Zsigmond* plébános-hoz intézzék. 388 1-1

A **feldebrői** (Heves megye) róm. kath. iskolánál egyik fitanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése államsegélyből 800 korona és 90 korona lakáspénz a hitközségtől. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölendő elemi osztályokat tanítani, a gazdasági ismétlő iskolát tanító-társával közösen tanítani, gyermekeket templomba vezetni s ott reájok fölgyelni. Csakis okleveles férfitanítók kérvényüket *szeptember elsőjéig* az iskolaszéki elnökséghez küldjék be. Az állomás azonnal elfoglalandó. 390 1-1

A **tisza-bábolnai** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 27 kat. hold 374 □ öl föld, melyből szántó 16 hold 1491 □ öl: ebből 837 □ öl beültetett szőlő, melynek idei termése egészben a volt

kántortanítói illeti. Kinek az utód köteles két éven át 150—150 liter horti szolgáltatni: 1211 □ öl nyár és kert, 7 hold 1265 □ öl rét, 1 hold 746 □ öl erdő: 4 marha, 4 oros sertés és 4 szülő legeltetése. Az adót a kántortanító fizeti. A szántóföldről 5 holdat a hívek művelnek. Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, pince, istálló, kocsiszín. Parkér: páronként 1 veka rozs, 40 fillér: 30—40 köből. Depozitum: 4 kovai szén, 4 öl puhafa és vajpénz 4 kor, 80 fill. Stóla: 150—200 K; misepénz 13 kor, 2 fill. Kétség: 200 kor. Kötelessége az összes kántortanítói teendőket személyesen végezni. Kérvények oklevél, keresztlevél, működési, esketési, vagy szabad állapotot igazoló bizonyítvánnyal, vagy ezek hiteles másolataival felszerelve *augustus 27-ig* ahhoz küldendők. Próbát szept. 1-én. Az állás szept. 10-ig elfoglalandó. (U. p. Arótkó, Borsodm. *Babik József* plébános. 426 1—1

Jászberény rendezett tanácsú város róm. kath. iskolaszéke a város külterületén levő Kossuth-utcai iskolához pályázatot hirdet. Javadalmazása: törzsfizetés 800 kor., 300 kor. lakbér és a szokásos beiratási díj (díjlevél szerint 70 kor.), ismétlőiskola oktatásért 100 kor., tiszteletdíj: 1904 január 1-től 1000 korona törzsfizetés, melyben az ismétlőiskola-díj is benne foglaltatik.) Kötelessége: az iskolaszék által reá bízott vegyes osztályok és gazdasági ismétlőiskola egyik osztályának elméleti vezetése. A központi fi-iskolában a karének tanítása és ennek a templomban való vezetése, melyért iskolaszéki elnöktől tiszteletdíjban részesül. Pályázók kérvényüket működésüket, ének- és orgonálásban való jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelve f. év *szeptember 1-ig* nagys. főtisztelendő Hővez. Menyhért prépost-esperes iskolaszéki elnökhöz adják be. Az állás azonnal elfoglalandó. *Kertész Gusztáv* iskolaszéki jegyző. 425 1—1

A mátramindszenti (Hévesm.) római katolikus kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Jövedelme: 1. Mint kántornak: 2 szoba, konyha, kamrából álló lakás, pince, istálló, három öl, konyha, kert, 2 katasztrális hold 710 □ öl szántóföld, 1024 □ öl rét, feltelek után erdő és legelő a községben, minden házaspár után 1 veka rozs, 1 veka zab, 40 fillér: van körülbelül 110 házaspár, stóla 50 korona, pirandóság 40 korona, 9 öl tűzifa beszállítva, melyből az iskola is fizet. 2. Mint tanítónak: a községi pénztárból 60 korona, egyházmegyei segély 60 korona, államsegély 226 korona, az esedékes korpótlék szűntén államsegélyből. 3. A harangozóit teendők ellátásáért minden házaspártól 1 veka rozs, stóla 20 korona. Okleveles pályázók működési, esketési vagy szabad állapotukat igazoló lelkészi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket *szeptember 6-ig* *Melicher László* dorogházi (u. p. Nemti) lelkész iskolaszéki elnökhöz küldjék, amikor is a választás tartatik, valgye személyes megjelenés kívánatik. 427—1

Csanádi egyházmegye.

A perjámosi róm. kath. elemi fiúiskola I. osztályánál a tanítói állásra pályázat hirdették. Díjazása: 600 korona kézpénz, 20 q tiszta búza, 14 köbméter kemény hasáb tűzifa, szabad lakás vagy 200 korona lakbér, 17 korona 30 fillér általány. Az állás f. é. szeptember hó 14-én elfoglalandó. Kérvények intézendők *aug. 31-ig az iskolaszéki elnökséghez*. 370 2—3

Tiszasszentmiklós (Torontálmegye) magyar és német nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Tanítói javadalom: évi 900 kor. havi előleges részletekben a hitközség pénztárából, ötödéves korpótlék: szabad lakás: 2 padolt szoba, konyha, éléskamra, istálló, sertésöl, kert, pince: szabad szalmafűtés, két öl tűzifa-fejében 72 kor. Kántori javadalom: 3 hold szántóföld: kántori stóla 200—220 kor. Kötelesség: az iskolaszék által kijelölt mindennapi osztályosok és ismétlősök oktatása és a kántori teendők végzése. Személyes megjelenés kívánatos, de nem díjazatik. Kérvények folyó évi *aug. 27-ig* Tisza-Miklósrá *fr. Orbán Mihály* lelkész, iskolaszéki elnök urhoz küldendők. 383 1—1

Győri püspöki megye.

A győr-peéri róm. kath. iskolánál 800 korona fizetés, 20 korona fapénz, 12 korona kertpótlék és egy baturo-

zott szobával javadalmazott osztálytanítói állás betöltendő. Okleveles folyamadók kérvényeiket *augustus 30-ig* az iskolaszékhez nyújtják be. 387 1—1

A röjtöki (Sopronm.) róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állás üresedésben van. Javadalom: 400 kor. a hitközségtől, 400 kor. államsegélyből havi előleges részletekben, 1 öl kemény hasábfa beszállítva és fölaprítva, butorozott szoba. Pályázhatni *augustus 25-ig*. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények *Tomassich János* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 378 1—1

Az üresedésbe jött **gálosi** (Mosonm., Győregyházm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Ezen magyar-német tanítási nyelvű állás javadalmazása a következő: *a)* természetbeni lakás helyett évi lakás-átalány 200 korona, *b)* 8 1/2/1900 hold szántóföld adótelékkel: jelenleg évi bérlete 238 kor., *c)* hitfelekezeti iskolafenntartási adó ezimen 800 kor., ebből azonban fizetendő az iskolafenntartótól illető országos nyugdíj-illeték 24 kor., *d)* két alapítvány után 63 kor., *e)* orgonálásért 80 kor., *f)* ostyasütésért 12 kor., *g)* alapítványi misék után 4 kor. 80 fill.: *h)* harangozás ezimen 63 kor., *i)* stólából körülbelül 30 korona. Megválasztandó köteles a mindennapi és ismétlő iskolás gyermekeket a törvénynök megfelelőleg tanítani és nevelni és a kántori teendők is épületes módon végezni. Sekrestyési teendőket nem végez és harangozást is köteles sekrestyés tőle átvenni azon 63 koronaért, mit e ezimen tanító húz. Pályázati határidő *szeptember 15*. Az állás október 1-én ökvellenül elfoglalandó. Pályázni ohajtók küldjék be kérvényeiket jelzett időig a gálosi római katolikus iskolaszékhez *ezimzeve*. *fr. Bichler János* kerületi esperes urhoz Fel-toronyba. 415 1—1

A téth-szent-kuti (Győrm.) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *szeptember 1-ig* pályázat hirdették. Javadalom: 2 szobás lakás, konyha, 2 kamara és kerten kívül 474 kor. államsegély, mintegy 96 kor. tandíj; körülbelül 62 házaspártól páronként 1/2 pozs. mérő rozs és két keve zsapp — özvegyek a felét fizetik — 180 kor. értékben, temető kaszálata, templompénztárból 25 kor. 20 fill., faváltság 20 kor.; stóla: temetés 1 kor., énekes mise után 40 fill., egyházkezelőkor 20 fill., keresztelésekor 20 fill., püspöki évi segély 20 kor. Okleveles pályázók okmányait küldjék a *téthi kath. plébániahivatalhoz*. 413 1—1

A sopron-kertesi róm. kath. iskolánál osztálytanítói állás betöltendő. Kötelesség: az egyik tanteremben tanítani horvát-magyar, illetőleg magyar nyelven. Fizetés 810 kor. Szept. 1-én az állomás elfoglalandó. A folyamadókat megelőző az iskolaszék elnökségéhez kéri *Horváth Mihály* plébános. 423 1—1

Kassai egyházmegye.

Az arkaei róm. kath. tanítói állomásra f. évi *szeptember hó 10-ig* pályázat hirdették. Javadalmazása államsegélylyel (692 korona) 800 korona. Kétszobás lakás, konyha, kamra, kert. A kérvények *Kájer József* plébánoshoz intézendők Bodókö-Váralja (Abau-Tornamegye). 380 1—1

Pécsi egyházmegye.

Geresd fiókközségi róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi *szeptember hó 6-ig*, mely egyúttal a választás napja is, pályázat hirdették. Javadalom 2 szoba, 2 konyha és a szükséges melléképületek. Az 1893 december 11-én fölvett javadalmi jegyzőkönyv szerint az állomás jövedelme termények- és kézpénzben 1020 kor. 58 fill., ebből tisztán tanítói járulék 489 kor. 34 fill., tisztán kántori 531 kor. 24 fill. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Kántori próba nagyon ajánlatos. Tanítási és templomi nyelv német-magyar. Az állomás a választás után azonnal elfoglalandó. Kérvények a püspöklaki róm. kath. plébániahivatalnak (u. p. Püspök-Szent-Erzsébet, Baranyamegye) czimzendők. 386 1—1

A dunaszekcsői róm. kath. iskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Évi fizetése

900 azaz kilencszáz korona havi előleges részletekben. Kötelessége egy osztályt vezetni, ismétlőiskolásokat kántorsáival fólválva oktatni, nemkülömben a kántori teendőkben is segédkezni. Az oklevél csak eredetiben vagy kőjegyzőileg hitelesített másolatban fogadtatik el. A megválasztott állását szeptember elején foglalja el s azt évközben csak kántortanítóná való megválasztása esetén hagyhatja el. Tannyelv magyar, pályázati határidő *aug. 29.* Kérvények róm. kath. iskolaszékhöz Dunaszekeső (Baranyamegye) küldendők. 385 1—1

Maszlonypusztai (dombóvári plébánia) tanítói állásra okleveles tanító (ki előnyben részesül) vagy tanítónő pályázhat szeptember 5-ig, ki évközben állását el nem hagyhatja. Javadalma: 600 korona, 2 szoba, konyha, pincze, kút, 400 □ öl kert, 1 marhatartás, 2 dísznövegetés, minden tanköteles után körülbelül 60-80 fillér tandíj, 12 köbméter hasábfának megfelelő tüzelő, 3 malomfuvar. Kötelme díjlevél szerint. Folyamodványok a dombóvári plébánára küldendők. 416 1—1

Kökény fióközségben (Pées mellett) a kántortanítói állomásra üresedésbe jöven, arra f. évi *szept. 7-ig* pályázat hirdettetik. Az állomás jövedelme: 1. Kényelmes lakás körülbelül 1/4 hold kerttel. 2. A községi bírótól negyedévi részletekben 800 kor. készpénz. 3. Minden házaspártól, kivéve a pusztaiakat, 4 liter bor, mely járandóság 80 kor. beváltatik, míg bortermés lesz. 4. 5 1/2 öl kemény hasábfának, melyből az iskolát is fűteti. 5. A temetésnél végzendő enekére 1 kor. Az összes javadalom az 1893-iki jegyzőkönyv szerint 1036 kor. 48 fill. 1903. évi aug. 9-én kelt hitközségi végzés kapcsán a megválasztott tanító a hitközség részéről 1/4 telket fog élvezni, de csak addig, míg az iskola róm. kath. jellegű marad. Tannyelv: magyar, horvát. A kellőképp fölszerelt folyamodványok a ker. eszperességhez, Keszűbe (u. p. Pellérd, Baranyam.) küldendők. Személyes megjelenés a kántorság végett szükséges. *Andrácz Gergely* plébános, iskolaszéki elnök. 406 1—1

A hógyészi róm. kath. elemi iskola első fiú- és első leány-osztályához egy férfi- és egy nőtanító állásra egy évi próbaidő kikötése mellett pályázat hirdettetik. Javadalma: 800—800 korona előleges havi részletekben, melyben a lakás és kert egyenértéke is befoglaltatik. A férfitanító a kántorságban segédkezni, a nőtanító pedig a kézimunkát tanítani tartozik. Okleveles pályázók folyamodványukat *szept. 5-ig* a hógyészi róm. kath. iskolaszék címére küldjék. 408 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Az **uza-panyiti** (Gömörmege) róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus 31-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelmét lásd a «Népnevelő» folyó évi 28-ik számában. 379 1—1

A **putnoki** (Gömörmege) róm. kath. másodtanítói állásra pályázni lehet ezen évi *augusztus 29-ig*. Kötelessége az elemi I. és II. osztály tanítása. Javadalma: egy butorozott szoba és 800 kor. készpénz, melybe 330 kor. állami segély van beszámítva. Kérvények az iskolaszék elnökségéhez küldendők. 403 1—1

Székesléhervári egyházmegye.

A **sárosdi** (Fehérm.) róm. kath. népiskolánál megüresedett osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés: 600 kor. készpénz és 10 kor. utazási költség, lakásul egy butorozott szoba fűtéssel. Ha a gazdasági ismétlőiskola tanításával megbíznák, ezért külön 100 kor. tiszteletdíjat kap. A megválasztott a kántori teendőkben segédkezni tartozván, az orgonálásban jártasnak kell lennie. Fölszerelt kérvények az iskolaszékhez címelve *f. hó 30-ig* alulírozott küldendők. *Sárosdi, 1903. aug. 13. Závodszky István* kántortanító, iskolaszéki jegyző. 381 1—1

Fehérmegye-Csoórra róm. kath. segédtanító, esetleg képezdész, kerestetik. Fizetése: havonként 20 korona st. teljes ellátás; ágynemű, világítás, mosás az illető gondja. *Szeptember 8-ig* pályázhatnak. Szeptember 13-án az állomás elfoglalandó. *Janky* főtanító-postamester. 424 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **babini** róm. kath. tanítói állomásra *szeptember elsejére* pályázat hirdettetik. Jövedelme termény, készpénz és államségéllyel 800 kor. és esedékes korpótlék. Tannyelv tót-magyar. Csak férfitanítók pályázhatnak. Az *iskolaszék.* 389 1—1

Szepes-Podolin (vasuti állomás) város róm. kath. népiskolájánál egy tanítói állomás megüresült, melyre magyarul, németül jól tudó róm. kath. *tanítónő* kerestetik. Díjlevele: törzsfizetés a városi pénztárból 680 kor., lakbér (esetleg természetbeni lakás) címén 160 kor., 8 öl tűzifa házhoz szállítva, mi jelenleg föler 112 koronával, irodai általány 8 kor., összesen: 960 kor. Képesítő oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítványokkal fölszerelt és a városi róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok *augusztus 25-ig* az iskolaszéki elnökséghez küldendők. A választás augusztus 31-én délután 1 órakor lesz. Személyes megjelenés kívánatos. *Dr. Pirkhalla Márton* iskolaszéki elnök. 398 1—1

Lomnán (Arvam.) róm. kath. tanítói állomásra *szeptember 7-ére* pályázat hirdettetik. Javadalma: 800 kor., és fűtési fa. A folyamodványok *f. Vojtácsék József* k-tanfelügyelő úrhoz, Zakameno-Klinre küldendők. 429 1—1

A «Népnevelő» f. é. 28. számának 230. lapján «Szepesi püspöki megye» cím alatt közölt pályázatok határideje *szeptember 15-ig* meghosszabbított azon hozzáadással, hogy a *tanítói* állomásokra okl. tanítónők vagy az előirt feltételek alatt okl. övönők is pályázhatnak. Tót nyelv ismerete föltételeztetik. 420 1—1

Szádek-Lublóvárra (Szepesmegye) róm. kath. kántortanítót, esetleg tanítónőt *szeptember 15-ig* keresek: fizetése 800 korona és lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. *Hobgard, u. p. Oubló. Sax Lajos* plébános. 407 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **selyei** államilag segélyezett róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 1. Készpénzben 658 kor. 80 fillér. 2. Tandíj 40 kor. 3. Kepében tíz évi átlag szerint 91 kor. 50 fillér. 4. 2 1/2 hold külbirtok 8 kor. 5. Ötödéves korpótlék 100 kor. 6. 500 □ öl gyümölcsös és veteményező 10 kor. Összesen 908 kor. 30 fillér. Azonkívül szép új lakás, 2 szoba, 2 konyha, 1 kamra, 1 pincze, új gazdasági épületekkel. Kötelességei: a hatosztályú elemi népiskola vezetése, az anyae gyházbán és filiákban az összes kántori teendők elvégzése. Kérvények *szept. 1-ig* az iskolaszékhez beküldendők. Pályázók kérvényeikben tüntessék fel, hogy nős, vagy nőtlenek-e? Előbbiek előnyben részesülnek. *Selye, u. p. Magyarós (Maros-Tordam.). Az iskolaszék.* 316 2—3

Szombathelyi egyházmegye.

Pályázat a **nagy-unyomi** róm. kath. osztálytanító állásra. Fizetése 800 korona, a legszükségesebb butorozattal ellátott szoba. Kötelessége egy osztályt tanítani, az ismétlősök oktatásában a kántortanítóval való megállapodás szerint részt venni, a kántoriakban segédkezni. Pályázati határidő *augusztus 30.* Csakis oklevelesek pályázhatnak. A kérvények a kis-unyomi *plébániához* (Vasm.) küldendők. 377 1—1

Salfai róm. kath. iskolaszék halálozás folytán megüresedett kántortanítói állásra 1903 *szeptember 2-ig* pályázatot hirdet. Javadalmazása: 902 korona. Állomás *szept. 15-én* elfoglalandó. Folyamodványok talfai *plébániához* (Vasm.) küldendők. 395 1—1

A **német-szent-gróti** róm. kath. osztálytanító állásra okleveles tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése egy polgári esztendőre 800 kor. s pedig 400 kor. államségély felévi és 400 kor. a községtől negyedévi előleges részletekben. Butorozott szoba. Kötelessége a számára kijelölt osztályokban tanítani. Tannyelv német és magyar. Ha tanító választatik, köteles lesz a kántoriakban segédkezni, ha tanítónő, a leányokat kézimunkára oktatni. Kellően fölszerelt folyamodványok Német-Szent-Grótra (Vasm.) iskolaszéki elnök címére *szeptember 8-ig* küldendők. 412 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Lepsény (Veszprém.) nagyközséghez tartozó Világos pusztán róm. kath. jellegű iskolához a tanítói állásra pályázat nyitattik. Jövedelme 600 kor. készpénz és teljes úri ellátás. Képesített tanfériak kérvényeiket *nagyf. Nagy György* Kalaton-Világos pusztai nagybirtokos úr czimére, a lepsényi plébaniához *augusztus 31-ig* beküldeni sziveskedjenek. 401 1—1

Váci egyházmegye.

Rakoskeresztúri róm. kath. iskolaszék újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 800 korona, kertületménye 14 korona és természetben lakás. Tannyelv magyar; tót nyelv ismerete előny. Az állomás a választás után azonnal elfoglalandó. Csak okleveles tanítók vagy tanítónők pályázhatnak. Kérvények *augusztus 30-ig* a róm. kath. iskolaszékhez intézendők. *Iskolaszék.* 384 1—1

Izsák (Pest.) róm. kath. plébánia joghatósága alá tartozó széchenyispáhi iskolának tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: tanítói fizetés a hitközségtől 100 korona. Kántori fizetés a hitközségtől 140 kor. Államsegély 560 kor. Stola jövedelme 50 kor. Lakás: 2 szoba, konyha, kamra. Kertületmény 400 ol. Köteles a megválasztott tanító osztályon népiszkolát vezetni, ismétlő tanköteleseket tanulni, istentiszteleteknél kántori teendőket végezni. A megválasztott állását okt. 1-én köteles elfoglalni. Pályázatok *szept. 15-ig Kiss Gábor* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 404 1—1

Felső- és alsódabaszi (Pest.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 320 párból párból, melynek fele egy véka rozs és 50 fillér; a másik fele pedig két koronával megvaditva fölvik be. Deputátum 76 korona; stola és tandíjból körülbelül 600 kor.; szabad lakás kerttel. Pályázók képesítővel felszerelt kérvényüket *szeptember 15-ig Bejváts Lénárd* esperes-plébánoshoz beküldeni és a nevezett napon próbára megjelenni sziveskedjenek. Sari, 1903. aug. 17. *Bejváts Lénárd*, esperes-plébános. 114 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Lodno, Lieszkovecz, Radola községek (Trencsénmegye, kiscsuzajhelyi plébánia) államilag segélyezett római katholikus népiszkoláihoz egy-egy okleveles tanító kerestetik. A szabályszerű lakáson kívül minden egyes állomás 800 korona évi fizetéssel van egybekötve. A lieszkoveczy tanító helyben és esetleg a szomszéd Lodno községben a temetkezéseknél kántori teendőket végez s ez esetben körülbelül 200 kor. mellékjövedelemre számíthat. Férfitanítók első sorban vétetnek figyelembe. Köllőleg felszerelt pályázati kérvények *aug. 30-ig* alulírott iskolaszéki elnökhöz küldendők. *Szida Kálmán*, kiscsuzajhelyi esperes-plébános. 368 2—2

Semptere (Nyitra vármegye) róm. kath. magyar-tót tannyelvű iskolához tanító kerestetik. Fizetése polgári évre: 80 kor.; 20 kor. fűtésre, 20 kor. ismétlősök oktatásáért. Kérvények *augusztus 30-ig* beküldendők. *Iskolaszék.* 409 1—1

Az also-vadicsói államilag segélyezett róm. kath. iskola tanítói állására pályázat hirdetik. Fizetése 824 kor. előleges havi részletekben. Pályázhatnak okleveles tanítók. Tanítási nyelv: magyar-tót. Köllőleg felszerelt pályázati kérvények *szeptember 6-ig* beküldendők *Béllé Mihály* iskolaszéki elnökhöz Felső-Vadicsóra (Trencsénm.). 405 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A szalaczi római katholikus iskolának (nagyvárad egyházmegye) másodtanítói állásra pályázat. Javadalma: 600 korona havi részletekben, egy bútorozott szoba, 2 méteről tíz méter. Az I—II. osztályt tanítja. Kántori teendőket segítkezik. Tanítóképzőt végzett kántorok is pályázhatnak. Felszerelő kérvények a plébániára küldendők. Választás *szept. 6-án*. Az állomás választás után azonnal elfoglalandó. Szalacz, Bihar. *Hoca János* iskolaszéki elnök. 418 1—1

Egy gyermek, ki a német nyelvet elsajátítani akarja, teljes ellátás mellett fölfogadtatik. Együttal közimunka és zongora-oktatásban is részesülhet. Czím: róm. kath. népiszkola Duránd (Szepesmegye) u. p. Késmárk. 382 1—1

Kereslet. Elaggott atyám mellé jó orgonista, minden funkciót elvégezni tudó kántorsegedet keresek. Oklevél nem kell. Nyelv tót. Fizetésről, föltételekről levélben. Ajánkozások sürgősen hozzám küldendők. *Nedbálek Lajos* kántortanító, Magasfalu (Pozsonymegye). 410 1—1

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent és megrendelhető:

MAGYAR SZAVALÓKÖNYV

Kézikönyv a nepiskolai növendékek számára.

- I. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák 1—2. oszt. számára. Ara ... .. 32 fillér.
  - II. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák 3. osztálya számára. Ara ... .. 32 fillér.
  - III. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák 4. oszt. számára. Ara ... .. 32 fillér.
  - IV. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák 5. osztálya számára. Ara ... .. 36 fillér.
  - V. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák 6. oszt. számára. Ara ... .. 36 fillér.
- Mindegyik kötet 5—6 ivre terjed, kemény borítékba van kötve és színes, díszes czimlappal ellátva. Rendkívüli olcsóságuk lehetővé teszi, hogy minden iskolásgyermek kezében meglegyen. Tanfériaknak, tanügybarátoknak s az érdeklődőknek megrendelés czéljából kért mutatópéldányokat készséggel küld a Szent-István-Társulat kiadóhivatala. Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28b.

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

vilamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentisr jövagja, a Ferencz Jozsef-rend lovagja.

A párisi és becsi világkiállításokon stb. helyről kitüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési föltételek mellett kiváló tisztá legnyomasú csőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemeshangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmérésékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartása méréskelt árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kivanatra díjtalanul.